Կղեմէս Կալանոս[1], Ջամչեան[2], Աւգերեան[3], Ագոնց[4], Ալիշան[5], և Սուրբին վերջին կենսագիրը՝ Պերիկղէս քահանայ Ալտինի[6] էն։

Պարոնիոս յետ երկար պատմելու Ս. Սիմէոնի ուխտագնացութիւնն Հռոմի մէջ՝ սուղ ոճով մը կ'ըսէ թէ շրջեցաւ այցելելով Իտալիոյ, Գաղղիոյ և Սպանիոյ սրբավայրերը։ Աւգերեան ալ համառօտիւ կ'ըսէ. «Այլ ի փառաւորել իւրում՝ խոյս ետ ի Հռովմայ... և գնացուցեալ զկաղս, որպէս յերթալն ի Սպանիա՝ երաց զաչս կուրի միոյ և բժշկեաց զայսահար դուստր արքային» էն։

Կ'արժէ սակայն հոս մէջ բերել Ջամչեանէ՝ մեզի կարեւոր հատուածը, որ սուրբին հնագոյն կենսագրութենէն է՝ հրատարակուած Բոլլանդեանց ձեռքով.

«Իսկ Սիմէոն շրջեալ այնուհետեւ (հարաւային Գաղղիոյ կողմերը) հեռաւոս ի բազում ուխտատեղիս՝ արար և զայլ բազում նշանս բժշկելով զկոյրս, գնացուցանելով զկաղս էն. որպէս է տեսանել ի վարս նորա։

Եւ ապա յուղի անկաւ դիմել ի Սպանիա. և ի ճանապարհի տեսեալ զկոյր ոմն նստեալ առ ափն գետոյ՝ ասէ ցնա. Եղբայր, լուասցուք զձեռս մեր և զերեսս ջրով գետոյս և ի միասին փութասցուք երթալ տեսանել զպատարագ. զի հնչեցուցանեն զզանգակ. և կոյրն անսացեալ նմա՝ լուացաւ. և ապա մատեաւ երանելին և ինքնին սրբեաց թաշկինակաւ զջուրն յերեսաց կուրին. և նոյն ժամայն բացան աչք նորա, և գնաց զհետ սրբոյն, և ոչ երբէք մեկնեցաւ ի նմանէ։ Հասեալ սրբոյն ի Սպանիա՝ գնաց ի քաղաքն Կոմպոստեղայ յուխտ Սրբոյն Յակոբայ առաքելոյ։ Ազդ եղեւ թագաւորի տեղւոյն համբաւ երանելւոյն. և զի էր նորա դուստր մի այսահար, աղաչեաց զնա վասն նորա և սուրբն աղօթիւք եհան զդեւն։ Եւ ի մատուցանել նմա արքայի ինչս բազում՝ ոչինչ էառ ի նմանէ. և խոյս ետ անտի։ Զկնի այսորիկ գնացեալ ի Բրիտանիա, և յետոյ ի Գաղղիա, եկն ապա և զտեղի էառ յԻտալիա ի սահմանս քաղաքին Մանտուայու՝ որ և ասի Մանտովա, և բնակեցաւ ի մենարանի միում կրօնաւորաց ի կարգէ սրբոյն Բենեդիկտոսի աբբայի, ի վանսն կոչեցեալ Պաղոլիռոն էն...։ Արար և ի քաղաքի անդ բազում հրաշս, որպէս գրեալ է ի վարս սրբոյն։ Եւ զկնի այսր ամենայնի եհաս նմա հրաւէր կոչման ի Տեառնէ, և վախճանեալ փոխեցաւ յամի Տեառն 1016 ի Յուլիսի 26, և թաղեցաւ ի նոյն վանս» էն։

Ալիշան ալ յիշեալ գրաբար կենսագրութեան մէջ (Բզմվպ. 1884) հոգեշունչ կերպով կը նկարագրէ Ս. Սիմէոնի ուխտագնացութիւնը Առաքելոց շիրիմներուն՝ դէպի Իտալիա և Սպանիա. «Ելցուք արդ զհետ Սրբոյն (Սիմէոնի)... նախ յակնն տիեզերաց դիմեալ և ի գլուխ հաւատոյ՝ ի մեծն Հռովմ, և անդ առաջի հայրապետին և ամենայն եկեղեցւոյն վկայեալ ուղիղ դաւանութեան նորա և սրբութեան վարուց[7], և հրաւիրեալ ի յաջորդէն Պետրոսի կալ մնալ ի Հռովմ, խոյս տայր ի փառացն և եր-

1. Միաբանութիւն Հայոց սուրբ Եկեղեցւոյն ընդ մեծի Ս. Եկեղեցւոյն Հռովմայ, Ա. հտ. – Conciliationis Ecclesiæ Armenæ cum Romana etc. Iª pars, էջ 220–224, տպ. Հռոմ 1690. Կալանոս պարզապէս Պարոնիոսէ կ'առնէ Ս. Սիմէոնի վարքը։

2. Պատմ. Հայոց. հտ. Բ. Գիրք Գ. էջ 860–866։

3. Լիակատար Վարք Սրբոց, հտ. ԺԲ. «Մնացորդք վարուց սրբոց արտաքոյ Տօնացուցին մերոյ, յիշատակելոց ի Յայսմաւուրս կամ ի Ճառընտիրս Հայոց, որպէս և Յունաց և Լատինացւոց», էջ 342–344. տպ. Վ. Ս. Ղ. 1815։

4. Աշխարհագր. Եւրոպ. Իտալիա «Մանտուա», էջ 497։

5. Բազմավէպ 1884, էջ 5–17 «Ս. Սիմէոն ճգնաւոր և սարկաւագ հայկազն», համդերձ թարգմանութեամբ լատին տաղերու՝ Ս. Սիմէոնի նուիրուած, Տե՛ս նաև «Նուագք» Գ. հտ. «Առ Ս. Սիմէոն հայկազն յեզր Պադոսի»։

6. Vita di S. Simeone diacono ed eremita էն. 1924. տպ. Mantova – Rovigo.

7. «Ի Լատերան, ուր ժողով առնէր Բենեդիկտոս Է (յամին 983), և զատնէր անդ եպս. մի հայ, որ խօսեալ ընդ Սիմէոնի յերկար հայերէն, քննելով զուատն նորա և զորպէս, ծանուցանէ պապին զուղղափառ հաւատս նորա»։